

“DE GROENE AVEREESTER”

Uitgave:

Volkstuinvereniging "Avereest"

Voorjaar 2018

37ste jaargang

Colofon:

Ingeschreven bij de Kamer van **Koophandel**
onder nummer **40059716**

Bankrekeningnummer (Rabobank) **NL93RABO 0312951906**

Contributie per jaar:	7,00
Pacht per are	16,00
Inschrijfgeld	5,00
Borg	15,00

Samenstelling bestuur: **telefoon**

Voorzitter : Albert Mager, de Aak 39 615772
mager001@hetnet.nl

Secretaris: tijdelijk Jan Siegers

Penningm. : Jan Siegers, Sibeliusstraat 20 612843
j.siegers1@home.nl

Leden : Eibert Docter, Beukenlaan 41, Balkbrug 656707
Hidde Hazekamp, de Prunus 31 614299
gh.hazekamp@gmail.com
Hilda van der Heyden, Sportlaan 5 612377
vanderheydenjos@hotmail.com 06 45311121
Jan Vogelzang, de Grutto 6 615114
janvogelzang@home.nl 06 13177104

Ledenadministratie, toewijzing tuinen enz: Albert Mager

Kascommissie:

Jan Knol
Dries de Bruin, de Praam 92 610401
Reserve kascommissie:
Harrie ten Brinke,

Website: www.tuinverenigingavereest.nl

Redactie en lay-out:

Willem de Boer, de Lisdodde 2 612767
willemdboer@kpnplanet.nl

Inge van Marle, Eiberweg 26 852109
inge11ajax@gmail.com

Van de redactie

Wat gaat de tijd snel. Enkele maanden van 2018 zijn alweer voorbij.

En elk voorjaar staan dezelfde klussen op het programma. Je komt weer uit de winterslaap en het geeft een energiegevend gevoel om zo actief bezig te zijn. Het was nog maar begin januari, toen de eerste mensen al weer in hun tuin bezig waren. Ja, dat zijn de echte vroege vogels.

Helaas heeft de griep veel mensen te pakken. Het is te hopen dat iedereen straks weer "griepvrij" is. Gelukkig kan

de tuin nog even wachten

. Bij deze wil de redactie graag nog eens een oproep doen:

Iedereen die een emailadres heeft, wordt vriendelijk, maar... dringend verzocht dit adres door te geven, zodat de secretaris de heer J., Siegers de digitale Groene Avereester in één keer kan doorsturen, zodat je hem meteen in je digitale mailbox hebt. Dan kunnen we proberen het digitale najaarsnummer digitaal te versturen.

Helpt u mee?

Stuur ook eens iets in, zoals bv een ervaring uit eigen tuin, zoals een mislukte oogst, een goed recept of iets dergelijks

De redactie wenst jullie een fijn vruchtbaar tuinseizoen toe!

De redactie

*****

- Zoals elders in dit nummer is vermeld, moeten de aardappels dit jaar verbouwd worden aan de zuidkant.
- De houtwal aan de Ommerkanaalkant (oost) moet door de aangrenzende huurders schoongehouden worden.
- Wil iedereen eraan denken om ook in het nieuwe seizoen de tussenpaden te schoffelen.
- De bestelde pootaardappels kunnen vanaf 24 maart elke zaterdag tussen 9.00 en 11.30 uur opgehaald worden bij Albert Mager, de Aak 39.

Openingswoord van de voorzitter Albert Mager t.g.v. de ledenvergadering op 27 november 2017 in De Baron

Hallo beste mensen.

Mooi, dat jullie hier zijn aan het eind van dit seizoen.

Nog even, dan is dit jaar ook alweer voorbij en gaan we ons voorbereiden op het volgende jaar.

Ik vind dit altijd een mooie periode waarbij je plannen kunt maken voor de komende tuinperiode.

De catalogi komen weer binnen en ook op de websites kun je heel interessante dingen ontdekken.

Wat ik persoonlijk mooi vind, is, dat er een aantal koolsoorten op de markt komen die niet vatbaar zijn voor knolvoet. Onze tuingrond is daar nogal gevoelig voor.

Dit jaar heb ik **witte kool** uitgeprobeerd. De naam ervan is KILATON en inderdaad, toen ik ze bij het oogsten uit de grond trok, was er geen spoortje van knolvoet te vinden.

Ik zag er ook spruitkool en bloemkool die resistent zijn tegen knolvoet. Die ga ik volgend jaar (2018) uitproberen.

Met de VLINDERTUIN gaat het uitstekend. Er begint zich steeds meer een omgeving te ontwikkelen die gunstig is voor insecten. Er wordt er dan ook hard gewerkt door een groepje enthousiastelingen.

En enthousiast zijn ze!!! Ik moet ze regelmatig afremmen. Vooral de sterke verhalen zijn berucht.

De groep kan trouwens wel versterking gebruiken. Lijkt het jou leuk en heb je tijd over, kom dan gerust op een woensdagmorgen een keer langs om de sfeer te proeven. Laat het ons weten, dan kunnen we er rekening houden in verband met de koffie.

Misschien is het goed om het nog eens te zeggen: de kosten van de VLINDERTUIN worden bij elkaar gesprokkeld door middel van SPONSORING. Het komt dus niet ten laste van het tuincomplex. Het zorgt juist voor een ontlasting, anders zou het aantal niet verhuurde tuinen nog eens met 6 (zes)are stijgen. Nu is het aantal ook al gestegen tot 20 (twintig)!! We hebben er afgelopen jaar 2 (twee) nieuwe leden bijgekregen, terwijl er 7 (!) hebben opgezegd.

Als dit op deze manier door gaat, ontkomen we er niet aan maatregelen te nemen. We komen daar bij punt 7 van de agenda op terug.

We leven natuurlijk in een tijd dat iedereen het druk heeft met alles en nog wat.

Ik denk wel eens, dat de meeste tijd gaat zitten in het bekijken en beantwoorden van de sociale media. *Dit is echter de mening van jullie al wat oudere voorzitter.*

Juist doordat we het zo druk hebben, willen we – als we van het werk komen – nog geen groente moeten schoonmaken en snijden, of wat we er nog meer mee moeten doen.

Als je alles voorverpakt en schoongemaakt voor weinig geld in de super kunt kopen, is de keus gauw gemaakt. Of je moet het voor je plezier doen, want als het een HOBBY wordt, zie je meer voordelen.

- dan ga je weer smaken onderscheiden,

- dan ruik je de worteltjes weer,

- dan zeggen de kinderen of kleinkinderen: “Ik vind die boontjes die mamma of pappa of opa en oma hebben verbouwd, toch lekkerder”.

Als je als opa ook nog aardbeienjam maakt, kun je helemaal niet meer stuk. Ik spreek uit ervaring. Maar dat heeft alleen kans van slagen, als je graag buiten bent. Ook als het weer eens wat minder is. Veel mensen beginnen enthousiast. Ze vergeten echter dat je regelmatig op de tuin moet zijn om te wieden. Regelmatig betekent niet één keer per maand. Dan staat binnen de kortste keren het onkruid een halve meter hoog. Dan is de lol er af. Of je moet van ontginnen houden, maar dat is weer een andere hobby.

De tuintjes, die we niet hebben verhuurd, gebruiken we om aardappelen te verbouwen. Dit jaar hebben we voor ongeveer €200 piepers verkocht.

We zouden misschien wel meer kunnen verzinnen om te verbouwen.

Op de open dag wordt daar wel naar gevraagd. Maar... dan moet de groep vrijwilligers toch echt eerst groter worden.

Anders is het niet te doen. We zijn uiteraard heel erg blij met de mensen die we hebben, maar die willen we niet te zwaar belasten. Ook voor hen moet het leuk blijven.

Voor de mensen die zich spontaan aanbieden om iets te willen doen is er genoeg te doen. Ik denk aan schoffelen, of een tuin die al bijna een bos was geworden, onder handen nemen enz.

Deze wil ik alvast bedanken. We waarderen het zeer.

Als je na dit te hebben aangehoord staat te trappelen om ons te helpen, kun je na afloop van het officiële gedeelte, je opgeven bij deze tafel.

De functie van secretaris is nog steeds niet ingevuld.

Wie o wie wil dit doen. Je kunt je opgeven bij deze tafel.

Er liggen op tafel weer hier lijsten om phythophtoras bestendige poters te bestellen.

Ook de vroege TWINNER, die vorig jaar niet was te leveren, is weer aanwezig.

Dus we hebben de CAROLUS, een iets kruimige aardappel, de ALOUETTE, een stevig blijvende aardappel en dan de TWINNER. Dit is een hele vroege aardappel, heel geschikt om te bakken.

Je kunt hier de lijsten invullen. Zet er wel duidelijk je naam, adres, of je mailadres en telefoonnummer bij. Dan hoeft ik niet eerst op de ledenlijst te zoeken waar jullie wonen en of er een telefoonnummer bij staat.

Je kunt ook bellen of mailen, je mag ook bij me langs komen. Dan loop je echter de kans, dat ik niet thuis ben.

Hier wil ik het bij laten.

Voordat de heer Dijkema met zijn lezing "Oude gewassen in het Reestdal" begint, hebben we nog een aantal agendapunten te behandelen. Bovendien moeten we in de pauze ook voldoende tijd beschikbaar hebben voor alle mensen, die aardappelen willen bestellen. Maar ook voor degenen die staan te trappelen om zich op te geven als vrijwilliger.

Een goede site

Velen van ons zitten, denkt de redactie, geregeld achter de computer om allerlei dingen (op tuingebied?) op te zoeken.

Een interessante site op tuingebied waarop veel informatie staat, is deze:

<http://mssncs15.inhetweb.nl>

Groentetuin

Maart is de maand waarin we de moestuin opnieuw opstarten. Grondbewerking, zaaien en opkweek vragen nu de volle aandacht. Hou het weer goed in de gaten en ga niet overhaast te werk.

Stel alles even uit als de moestuin er nu nog te nat bijligt.

- Doperwten kunnen nu worden gezaaid. Week de zaden eerst een nacht en zaai ze de volgende dag per twee op 10 cm van elkaar in rijen.
- Ook sla heeft absoluut geen problemen met de koele buitentemperaturen. Zaai dun zodat de jongen planten op 1 cm van elkaar boven de grond uitkomen. Nadien kan je ze uitdunnen op 5 tot 10 cm.
- Alle soorten kool kunnen nu reeds op een wachtbed worden gezaaid om later definitief uit te planten.
- De tuinbonen staan nu netjes boven de grond. Zaai rond of tussen de rijen wat éénjarig bonenkruid zodat je ze later in het seizoen samen kan oogsten.
- Neem tijdig voorzorgen tegen slakkenvraat. Een winter zonder strenge vorst betekent ware slakkenplaag in het natte zachte voorjaar!

Vrolijk pasen
alles komt in bloei
de eerste lammetjes huppelen
door de wei
kuikentjes verlaten het ei
ze verlangen naar genegenheid
het word Pasen
Jezus is verezen
Vrolijk Pasen iedereen
de paasklokken klinken weer
voor elks wat lekkers
voor elks wat zoet
kinderen dragen hun mandjes mee
hun dag kan niet meer stuk
paaseieren rapen doen ze graag

Help ! Steeds minder insecten. Wat kan ik doen ? (door Jan Dijkema)

Dat was vorig jaar behoorlijk schrikken. Een Duits onderzoek maakte duidelijk wat een heleboel mensen al heel lang vermoedden. Alleen nu was het wetenschappelijk vastgesteld. Het aantal insecten was in de afgelopen jaren drastisch afgenomen. Buitengewoon verontrustend, vinden biologen, want insecten vormen één van de pijlers waarop de levende natuur rust.

Zorgwekkend

In Duitse natuurgebieden, grenzend aan landbouwgronden, is de hoeveelheid insecten de afgelopen kwart eeuw met liefst 75 procent geslonken, zo maakte een onderzoeksteam in 2017 bekend. Op het piekmoment in de zomer zijn er tegenwoordig zelfs ruim 80 procent insecten minder dan rond 1990. Het kan haast niet anders of de afname is representatief voor andere West-Europese landen, waaronder ook Nederland, aldus de wetenschappers. Daar hebben landschap en natuur immers ruwweg dezelfde ontwikkelingen doorgemaakt. De

neergang is zeer zorgwekkend, onderstrepen zowel de onderzoekers als biologen die de cijfers inzagen. Insecten vervullen immers allerlei belangrijke functies in de natuur: als dagelijkse hap voor vogels, amfibieën en zoogdieren, als bestuivers van gewassen, en als opruimploeg die organisch materiaal afbreekt en voedingsstoffen vrijmaakt. Zo is 80 procent van alle wilde planten en 60 procent van alle vogels voor het voortbestaan van insecten afhankelijk. *“We hebben die insecten knetterhard nodig”* zeggen de onderzoekers. *“We maken ons druk over de afname van tijgers, maar dit moet ons veel meer zorgen baren. Er moet iets gebeuren”* Onder “We” mag je jezelf als tuinder ook rekenen. Veel dieren kunnen we in onze moestuin missen

als kiespijn, maar dat geldt vaak niet voor insecten. Sterker nog, zonder insecten geen fruit, geen honing, geen malse sperzieboontjes, geen courgette.

Oorzaken

Die zijn nog niet helemaal duidelijk. De kans is groot dat neonicotinoïden, zoals het veel bediscussieerde 'bijengif', er de hand in hebben. Misschien komt het doordat verwilderde akkerranden en slotjes door de intensivering van de landbouw verdwijnen. Met klimaatverandering heeft het in ieder geval niets te maken. Opwarming zou eerder gunstig voor insecten zijn. We zitten dus met een probleem. De vraag rijst dan : Kan ik ook een bijdrage aan de oplossing leveren, hoe klein ook ? Of wordt het “Na mij de

zondvloed, ze zoeken het maar uit “? Ik ga voor het eerste. Een beter milieu begint bij jezelf, een gezondere groentuin ook.

Wat kun je dan doen ?

In je groentetuin(tje) kun je probleemloos een paar maatregelen nemen die gunstig zijn voor insecten:

- Zaai 5% van je oppervlakte in met een natuurmengsel van bloemen die veel insecten trekken. Je kunt dit mooi combineren met boekweit.
- Koop zo veel mogelijk biologische groentezaden. Ze zijn wel duurder, maar het zaad is niet behandeld met schimmelwerende of kiemremmende middelen.
- Gebruik geen gif in je tuin. Roundup bijvoorbeeld is helemaal niet zo onschuldig. Resten ervan zitten inmiddels in onze voedselketen.

Bloemrijke (akker)randen zorgen voor minder plagen

In de afgelopen jaren is in agrarisch gebied geëxperimenteerd met bloemrijke akkerranden en hun invloed op de aanwezigheid van plaaginsecten, zoals luizen. Al gauw bleek dat gewassen met bloemrijke akkerranden minder gevoelig voor plagen waren dan gewassen zonder bloeiende akkerrand. Dit experiment kun je ook in je groentetuin uitvoeren door je tuin bloemrijker te maken.

Jan D.

Rebus voor u, uw kinderen of kleinkinderen

Oplossing elders

Lekker eten uit eigen tuin (DEEL 2)

De meeste mensen weten dat het verstandig is om veel te variëren met wat je eet, dus ook met groente. Daarom in dit artikel een handig overzichtje van alle wintergroenten, de gezonde effecten en een paar tips wat u ermee kunt doen.

Rode kool

Bevat 17 kcal per 100 gram en 2,9 gram vezels. Bevat daarnaast veel vitamine C.

Kooktip: Roerbakken met appeltjes. Breng op smaak met kaneel en een beetje appelstroop.

Savooienkool

Bevat 29 kcal per 100 gram en 2,2 gram vezels. Het is rijk aan vitamine B6 en C. Dat zorgt voor een sterk immuunsysteem en een goede weerstand.

Kooktip: Vul de koolbladeren met een mengsel van rundergehakt, ui en paprika. Lekker met gekookte aardappeltjes.

Schorseneren

Bevat 81 kcal per 100 gram en is daarmee de meest calorierijke wintergroente, dit komt vooral omdat het in verhouding veel minder water bevat dan andere soorten groente. Bevat 1,5 gram vezels per 100 gram. Schorseneren zijn rijk aan ijzer en voorkomen daarmee bloedarmoede. *Kooktip: Maak er een puree van en eet dat met witte vis, zoals kabeljauw.*

Spruitjes

Bevat 26 kcal per 100 gram en 2,6 gram vezels. Spruitjes zijn net als boerenkool één van de wintergroenten met de meeste vitamines en mineralen. Het is rijk aan vitamine B1, B2, B6, foliumzuur, vitamine C en selenium. U krijgt hier veel energie van en het zorgt voor een goede weerstand.

Kooktip: Maak er stamppot van met aardappelpuree, magere spekjes en 30+ kaas

.Veldsla

Bevat 20 kcal per 100 gram en 2,5 gram vezels. Veldsla is erg rijk aan vitamine C en bevat veel foliumzuur en ijzer. Is daarom goed voor uw weerstand en voorkomt bloedarmoede.

Kooktip: Lekker in een stamppot met aardappelpuree en gerookte zalmknippers.

Witlof

Bevat 12 kcal per 100 gram en 1,2 gram vezels. Witlof is net als koolraap één van de caloriearmste groenten. Het bevat vooral heel veel water.

Kooktip: Maak er een lekkere frisse salade van met veel fruit, zoals appel, peer, kiwi, druif, banaan en mandarijn. Lekker met een kerriedressing.

Witte kool

Bevat slechts 11 kcal per 100 gram en is daarmee de slankste wintergroente.

Bevat 2,8 gram vezels per 100 gram en is daarnaast rijk aan vitamine C.

Kooktip: Maak er een salade van door de kool fijn te snijden en te mengen met een frisse yoghurtdressing en rozijnen. Lekker met gebakken tartaar en ovenaardappeltjes.

Wortel

Bevat 17 kcal per 100 gram en 2,8 gram vezels. Wortelen zijn rijk aan vitamine A. En daarom goed voor uw immuunsysteem en uw weerstand

Gedachtenspingsels van Willem Komduur:

Mei

Het vie, dat giet weer oet de stal

Het is een drokte overall

De krèèien op de brink daorgunder

Die schiet de hiele straot d'r under.

En 't vullegie in 't kaampien achter 't hoes

Dartelt en hef de bek vol broes.

Veul fietsers bin er 't al bij 't pad

Smangs hebt ze donders pien in 't gat

En gaot ze op de trappers staon

Zie wilt hiel geern op een baankien zitten gaon.

Veur de zun schoeft donkere wolkies

Wij kriegt vaast reegn dolkies

Gelukkig hebt ze wal een plastic regenjas

Die komt heur non hiel goed van pas

Nadenkertjes

- = Vroeger kon je met een onderbroek een hele fiets poetsen.
Nu alleen de bel.
- = Ik kwam gister mezelf tegen... was best wel gezellig.
- = Liever paarden in m'n gehaktbal, dan ezels in de regering.
- = Vind het zo leuk voor jou dat ik er ben.
- = Zelf vanuit een bodemloze put kun je het licht zien.

- = Denk erom: chocola laat je kleren krimpen.
- = Vrienden zijn de bloemen langs de weg van het leven.
- = Als iedereen nu eens was zoals ik moest zijn, dan hadden we een veel betere wereld.
- = Door even te kwispelen kan een hond meer gevoel uitdrukken
dan menig mens met uren lang geklets.
- = Het enige wat vast staat, is dat alles verandert.
- = Onthaasten?
Daar hebben we geen tijd voor.
- = Ik ben zo goed in Nordic-walking...
Ik mag volgende week al zonder stokken.
- = Huiswerk?
We nemen de afwas toch ook niet mee naar school.
- = Het is gelukt...
Ik ben op mijn verjaardag geboren.
- = Met gebalde vuist kun je moeilijk iets door de vingers zien.
- = Ik ben niet dom!
Ik kan gewoon niet goed acteren.
- = Bezoek is altijd aangenaam.
Zo niet bij het komen, dan toch bij 't gaan.

ZAAIKALENDER

Veel tuinders hebben baat bij een zaaikalender.

De redactie heeft gemeend de (nieuwe) tuinders ter wille te zijn door onderstaande kalender te publiceren. Het is een leidraad, maar doe je er voordeel mee

Zaaikalender voor de groententuin

Groente	zaaiperiode	plantperiode	oogsten	zaai- of plantafstand
aardappelen vroeg		maart - april	juni - juli	50 x 50
aardappelen late		april	sept - okt	50 x 50
aardbeien vroeg		begin april	juni	80 x 25
aardbeien		begin aug	juni	80 x 25
andijvie lente	maart	begin april	juni	25 x 25
andijvie zomer	april - mei	mei - juni	juli - aug	30 x 30
andijvie herfst	juni juli	juli - sept	sept - okt	30 x 30
augurken	mei	eind mei - juni	juli - sept	200 x 50
bleekselder	april	juni	sept	30 x 30
bloemkolen vroeg	eind sept	maart	juni	60 x 60
bloemkolen	febr - maart	april	juni - juli	60 x 60
bloemkolen laat	mei - juni	juni - juli	aug - sept	60 x 60
boerenkolen	juni - juli	juli	okt - dec	60 x 50
boontjes	mei - juli	half mei tot juli	juli tot aug	50 x 50
broccoli	maart - juni	maart - juli	juni - nov	40 x 45
Chinese kool	maart - juli	maart - aug	mei - nov	50 x 40
rapen	maart - aug	maart - aug	mei - nov	40 x 30
courgette	april - mei	mei - juni	juni - okt	100 x 100
knolselder	maart - april	mei - juni	sept - okt	50 x 40
koolrabi	febr - juni	maart - aug	mei - okt	30 x 30
peterselie	maart - juni	mei	mei - okt	20 x 5
pompoenen	april - mei	mei - juni	aug - sept	250 x 80
prei	jan - april	mei - juni	juni - maart	40 x 15
raapstelen	febr - april		april - mei	10 cm tussen de rijen
rabarber	nov - jan		april - juni	100 x 80
radijzen	febr - aug		april - sept	10 cm tussen de rijen
rammenas	febr - juli	maart - april	juni - nov	25 x 25
rode kolen	maart - mei	april - juli	juni - nov	60 x 50
savooikolen	april - juni	juni - juli	sept - nov	50 x 50
schorseneren	april		juli - okt	25 x 25
sjalotten		maart - april	juli	20 x 10
kropsla	febr - aug	maart - sept	mei - okt	25 x 25
spinazie	febr - sept	april - nov		
spruiten	febr - april	april - juni	sept - maart	70x 60
uien	maart - april	maart - april	juli - aug	20 x 10
witloof	mei		okt - nov	30 x 15
witte kolen	febr - maart	maart - april	sept - nov	70 x 70
wortelen	febr - aug		juni - nov	30 x 5

--

Oude stalmest aangeboden

24 uurs Opvang stichting Vrijheid in Christus aan de Commissieweg 13 in De Wijk biedt oude stalmest aan voor gebruik van moes-, sier- en fruittuinen. De vaste mest is langer dan een jaar verteerd en afkomstig van de melkgeiten, schapen, varken, kippen, ezels en pony's van de Opvang en stevig gemaakt met stro. Sinds de komst van de kunstmest wordt natuurlijke mest doorgaans ervaren als afval, maar in de schepping gaat niets verloren en heeft alles zijn nut. Natuurlijke mest is altijd nog evenwichtiger en vriendelijker voor de bodem. In vroeger tijden heette mest wel 'het zwarte goud' omdat het vruchtbaarheid gaf aan de arme zandgronden. De aangeboden vaste mest bevat geen toevoegingen, zorgt voor evenwichtige en natuurlijke groei, is rijk aan regenwormen, verbetert de bodemstructuur en heeft een duurzame werking. Tuinders zijn doorgaans vol lof over het product. De mest wordt aangeboden voor 5 euro per kuub of volle aanhanger. Graag van te voren even bellen met nummer 0522-441 554 als u komt afhalen.

PALMKOOL

Op onze tuinen zie je steeds vaker de vergeten groente **PALMKOOL**.

Op internet is veel te lezen over deze (boeren)koolsoort

Palmkool: super lekker en heel erg mooi!

Palmkool Nero di Toscare

brassica oleracea - familie kruisbloem

Palmkool, ook wel **cavolo nero** genoemd, is een boerenkool-achtige koolsoort. De plant heeft prachtig blauwgroen blad en groeit als een soort palm de lucht in. Daarom neemt hij niet zoveel ruimte in als andere koolsoorten en past prima in onze tuin.

De plant groeit het beste bij koel weer: door warmte wordt het blad wat bitter.

Kan goed tegen vorst, kun je de hele winter laten staan, en is daarom een

prima wintergroente.

Het blad is super gezond. Lekker in soepen, stampot (als boerenkool) en winterse roerbakgerechten. Het jonge blad kan rauw en fijngesneden door salades of in groene smoothies.

(Als je het al in de supermarkt kan vinden, heet het daar meestal 'cavalo-nero'.)

Je kan 'm in maart voorzaaien (binnen of in een koude bak of kas). Van april t/m half juli zaai je direct buiten in de moestuin.

Zaaien

Prik gaatjes van ongeveer 1 cm diep in een bakje met potgrond.

Druk de gaatjes dan voorzichtig dicht. Giet nog een beetje water op de plek van de gaatjes. Voorzichtig, want anders spoelen de zaadjes weg.

Zet er meteen een naambordje bij zodat je niet vergeet wat je gezaaid hebt.

Na 5 tot 12 dagen komen de zaailingen tevoorschijn - afhankelijk van het weer. Hou de mix dus goed vochtig.

Zaailingen dunnen

Als de zaailingen te dicht op elkaar staan, laat de grootsten en sterksten staan en verwijder de anderen. Radicaal en zonder pardon. Laat je ze allemaal staan dan kan de plant nooit mooi uitgroeien. Na een week of twee komen de eerste echte blaadjes tevoorschijn. Als de plantjes groot genoeg zijn, kun je ze in de volle grond zetten. Dan maar hopen, dat ze goed aanslaan.

Palmkool heeft - behalve slakken - maar één echte vijand waar (bijna) iedereen mee te maken krijgt: het koolwitje.

Dat vlindertje legt eitjes op (of onder) het blad en daar komen rupsen uit die met alle plezier grote gaten in het blad vreten. Geef regelmatig water en haal onkruid meteen weg, net als gele of dorre blaadjes. Nu zal het plantje steeds verder groeien:

Oogsten

Na een week of 6-7 kan je beginnen met af en toe wat blad te oogsten. Pluk daarvoor het onderste blad af. De plant gaat dan steeds meer op een echte palm lijken! Zolang je de top laat staan groeit er telkens nieuw blad. De plant zal telkens doorgroeien en flink groot worden. Blijf dus flink oogsten en pluk regelmatig wat blad weg. Geef bij droog weer ook water en haal dor blad weg.

Einde seizoen:

Palmkool kan heel goed tegen kou en zelfs vrij strenge winters prima overleven. Het blad wordt door vorst zelfs lekkerder; net als bij boerenkool. Je kan het blijven oogsten maar het zal in de wintermaanden niet snel meer aangroeien.

Na de winter

In het voorjaar zullen de planten flink gaan groeien; je kan dan weer volop blad oogsten tot ie gaat bloeien. Dan wordt het blad minder lekker en haal je ze uit de grond. Je kan de plant ook laten staan om er zaad van te oogsten. Daar moet je nog wel even geduld voor hebben, want het kan pas hartje zomer

Succes!

VOOR U GELEZEN

Groenten en fruit blijven nog enige tijd ademen, nadat ze zijn geplukt. Geleidelijk beginnen ze te veranderen. Micro-organismen nestelen zich in het gewas en het bederf begint. De koelkast vertraagt het proces maar kort. Maar men denkt nu een manier te hebben gevonden waardoor

gewassen langer mee gaan.

Een bedrijf in Californië haalt vetten uit groenten en fruit, om ze daarna om te zetten in poeder. Dat wordt dan weer opgelost in water en bespoten op een gewas, waarop het een eetbaar laagje vormt, dat vocht insluit en micro-organismen juist buiten de deur houdt.

Boeren kunnen deze methode

toepassen op akkers, distributeurs kunnen met het spoelwater producten verpakken.

In Amerika mag deze methode al worden gebruikt bij de productie van biologische gewassen.

Is dit een droom of werkelijkheid? De toekomst zal het leren!

DITJES EN DATJES

= Het kan gebeuren dat je bij de oogst van radijsjes ontdekt dat er bruine gaatjes en witte wormpjes in zitten. Dat zijn de maden van de koolvlieg, die zich te goed doen aan de knollen.

Er zijn twee methoden om aantasting te voorkomen:

1. Op tijd zaaien, want de eerste generatie koolvliegen legt eitjes vanaf eind april.
2. Radijs vanaf eind april zaaien onder insectengaas. Dan kunnen de vliegen er hun eitjes niet kwijt.

+++++

Spreuk

Een van de grootste fouten, die je als tuinier kunt maken, is om te denken, dat jij de touwtjes in handen hebt.

+++++

Rabarber

Van april tot juni is het tijd om rabarber te oogsten. Dat begint met het vroege ras *Temperly Early*. Daarna volgen late rassen, waarvan *Goliath* het bekendste is. De naam zegt het al: dikke stelen en een erg zure smaak. Wanneer je heel vroeg wilt oogsten, kun je de planten al in maart bedekken met gaatjesfolie. Alleen pure rabarber eten (dus zonder suiker toevoegen). Alleen niet te vaak, want dan kan er een kalktekort ontstaan in je lichaam.

+++++

Bedje

De planten van doordragende aardbeien kunnen in april nog de grond in. Dan is er nog tijd genoeg voor dit soort om bloemen aan te leggen, te bloeien en aardbeien te produceren, want dat kan tot in september. Het voordeel van dit soort aardbeien is, dat je de hele zomer door kunt oogsten. Maar nooit zoveel als de éénmaal dragende.

+++++

Op oude kracht

In april kun je beginnen met het zaaien van zomerwortels; de oogst begint dan in augustus. Op een goede grond hebben ze weinig of geen bemesting nodig: ze groeien op "oude kracht". Dat betekent dat ze genoeg hebben aan de voeding die vrij komt bij eerdere bemestingen. Als je ze toch bemest, dan wordt de kans vergroot op bezoek van de wortelvlieg.

+++++

Het is weer voorbij

April is voor veel winterharde bladgroenten de laatste maand van de oogst.. De reden is, dat ze in hun tweede groeijaar komen en gaan doorschieten.

= Veldsla krijgt een schietstengel en gaat bloeien en dat geldt ook voor de winterprei.

= Winterpostelein vormt kleine bloemetjes op het blad en is dan nog prima te eten.

= De oogst van de traditionele teelt van witlof in een kuil buiten is in april. Wacht niet te lang, want als de bodemtemperatuur oploopt, krijgt witlof een pit. D.w.z. dat zich ook hier in de krop een schietstengel gaat ontwikkelen.

WEERSPREUKEN

+ Fluit de merel de ganse dag, dan komt er snel en regendag

+ Vliegt de zwaluw hoog, 't blijft overwegend droog

+ Meeuwen op 't land, er is storm op de hand

+ Hoe feller vlieg en horzel steken, hoe eerder het onweer los zal breken

+ Als er muggenzwermen dansen, krijgt het mooie weer alle kansen

+ Komen de vissen naar boven, dan is er mooi weer te beloven.

+ Slakken op de wegen, voorspellen ons doorgaans regen

+ Als de kat zich wast, komt er mooi weer.

+ Als een slak een strootje heeft op zijn staart, is er mooi weer op komst

+ Sneeuwt april nog op onze hoed, 't is voor de druiven en koren goed.

+ Als 't op Sint Filippus (1 mei) regent, is de oogst gezegend.

+ Wie bonen wil winnen, moet op Sint Job (10 mei) beginnen.

+ Een droge maart en natte april, dat is naar de boeren hun wil.

+ Met St.Jan (24 juni), nieuwe aardappelen in de pan.

RODE KOOL IS DE “ARTS VAN DE ARMEN”

Heb tu wel eens een doorgesneden rode kool goed bekeken? Vindt u ook de structuur van de kleuren mooi. En het schijnt schilders moeite te kosten om dit op het doek te zetten. Er is één schilderij bekend “Portret van een Rode Kool” uit de zeventiende eeuw dat in het museum in Leeuwarden hangt.

De kool vindt zijn oorsprong in het Middellandse Zee gebied. Het was zeker geliefd bij de Romeinen. Het was een geneesmiddel en als kruid voor bijna alle kwalen gebruikt.

Er wordt zelfs beweerd dat de Romeinen dank zij de rode kool zonder dokter hebben overleefd.

Eeuwen later gebruikte een Duitse botanicus als wondermiddel tegen allerlei verwondingen.

Nu nog gebruiken mensen soms een gekneusd koolblad om die op een kneuzing of verstuiking te leggen.

Men wist vroeger al dat de rode kool goed was voor je ziel en bloedsomloop. Vandaar dat men toen al ervoer dat het goed was tegen jicht en reumatische aandoeningen.

Dus mensen: Veel rode kool eten!

Oplossing Rebus:

HET PAARD ACHTER DE WAGEN SPANNEN

Weet u, dat de aardappels dit seizoen aan de **zuidkant** van uw tuin moeten worden gepoot?

VLINDERS.

Ik had vroeger een buurman die het liefst alle vlinders doodsloeg, omdat volgens hem, de rupsen daarvan zijn groente planten opvraten. Wij vonden dat als kinderen heel zielig voor die arme vlinders die wij juist zo mooi vonden. Maar het fijne wisten we er ook niet van. Als je op het platteland bent opgegroeid, weet je dat je soms populaire middelen moet gebruiken om je oogst veilig te stellen.

Ook toen we de vlindertuin opstartten, hoorden we dat dit oude misverstand nog steeds niet is verdwenen. Tijd dus om de feiten een keer op een rijtje te zetten. Natuurlijk zijn er soorten die schadelijk zijn. Neem de witjes, die zetten hun eitjes af op kruisbloemigen. Daar vallen de verschillende koolsoorten ook onder. Wil je niet dat je mooie kolen helemaal opgevreten worden, dan moet je ze goed in de gaten houden. Kijk dus regelmatig onder de bladeren of er geen eitjes gelegd zijn. Zie je ze, knijp ze dan fijn. Je kunt ook een fijnmazig net over je kool spannen. De vlinders kunnen dan niet bij de koolplanten komen en kunnen dus geen eitjes leggen. Zorg wel dat het net goed afsluit en er geen gaten in zitten want die weten ze wel te vinden.

De rupsen van de Dikkopjes leven over het algemeen op grassen, pimpernel, braam en ganzerik. Een enkele soort heeft zich gespecialiseerd, zoals bv. de Aardbeivlinder.

Ook de rupsen van de Zandogjes leven voornamelijk op grassen en de Blauwtjes houden van meer variatie. De rupsen van verschillende soorten kun je vinden op vlinderbloemigen, zuring, duizendknoop, reigerbek en op struiken zoals vuilboom. Grappig om te weten is, dat de rupsen van sommige soorten samenleven met mieren.

Maar de rupsen van onze mooiste vlindersoorten de Atalanta, Gehakelde Aurelia, Kleine Vos en Dagpauwoog nemen genoeg met brandnetel en hop.

De rups van de Citroenvlinder, tussen haakjes veel mensen denken dat het een donker koolwitje is, zul je beslist niet op de kool tegenkomen. Zij voeden zich met het blad van vuilboom en liguster. In het voorjaar is dit meestal de eerste vlinder die je ziet.

Veel vlinders zijn tegenwoordig zeldzaam. Vaak komt dat door onze manier van landbouw bedrijven „MONOCULTUUR” Er is te weinig variatie aanwezig om het ingewikkelde proces van vlinder, ei, rups, pop en weer tot vlinder van voldoende leefruimte te voorzien. Zo helpt het niet om planten neer te zetten waar vlinders graag op bivakkeren als je niet gelijk ook zorgt dat de rupsen zich prettig voelen. Dus ook die planten moeten aanwezig zijn al zijn ze minder mooi. Gelukkig wordt er hard gewerkt om het tij te keren. Een voordeel is natuurlijk dat er steeds meer natuur bijkomt. Ook de agrarische sector wil best een steentje bijdragen door stroken langs de akkers in te zaaien met bloemenmengsels. Op die manier kunnen onze kleinkinderen ook nog van de dartele vlinders genieten. Dat gunnen we ze toch allemaal ???

Albert.

GROENCENTRUM
Timmer

Weet wat groen met u kan doen!

Het adres voor al uw binnen en buiten planten en verdere tuinbenodigdheden!

Moerheimstraat 78 Dedemsvaart, tel 0523 745367

www.groencentrumtimmer.nl

Alles voor
uw dier,
tuin en
ruitersport!

VAN DER GRAAF
DE MOLEN
dier tuin en ruitersport

WE ZIEN U GRAAG

IN ONZE WINKEL!

VAN DER GRAAF DE MOLEN HOOFDVAART 97, DEDEMSVAART (0523) 612484
INFO@VANDERGRAAFDEMOLLEN.NL WWW.VANDERGRAAFDEMOLLEN.NL

welkoop

- De winkel voor tuin en dier
- Deskundig advies
- Dichtbij en vertrouwd
- Altijd vriendelijke en behulpzame medewerkers

BALKBRUG

Molenvweg 9
Tel: 0523 - 656441

MEIJER

Stegerensallee 67, 7701 PK Dedemsvaart

Telefoon 0523 – 638465

HET ADRES VOOR CONSUMPTIEAARDAPPELEN

Van teler naar consument, doorlopend verkrijgbaar

POOTAARDAPPELEN

Diverse soorten

KUNSTMEST

Verder verkoop van:

KLOMPEN, LAARZEN en SCHOENKLOMPEN

Alles tegen **BETAALBARE PRIJZEN**

MEIJER

Stegerensallee 76

Telefoon 0523- 638465